

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

Redacția: Piața Regele Ferdinand 55
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 120 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

Incercări primejdioase

În țara noastră politica a ajuns de mult o șurubărie, o șmecherie și o adevărată bătaie de joc. O mână de oameni conduc, de multă vreme, destinele acestei țări, și le conduc nu așa cum cere binele țării și al întregului popor, ci așa cum cer interesele celor câțiva oameni cari alcătuiesc partidul liberal, care nu este altceva decât o tovărășie de asupritori ai poporului, de sugători și înghițitori ai tuturor avuțiilor țării și de sărăcitori ai cetățenilor muncitori și cinstiți din această țară.

Liberalii au voit să-și asigure puterea, pe seama lor, și în România-Mare. Dar socoteala lor nu se prea potrivește și pentru România-Mare, căci cetățenii au cam învățat chițibușurile politicii liberale, au cam descoperit taina venirii liberalilor la putere împotriva voinței cetățenești, care de cele mai multe ori s'a manifestat în contra liberalilor. Și marea mulțime a cetățenilor a învățat să cunoască foarte bine pe marele vinovat pentru relele de cari este bântuită țara noastră tocmai astăzi, când avem mai mare lipsă de întărirea temelii țării, de propășirea țării și de mulcomirea fierberii grozave din țară.

Știind liberalii, că partidul național-țărănesc este cel mai hotărât adversar al întregii lor politici, ei vreau să oprească venirea la putere a partidului național-țărănesc, deși știu și văd că imensa mulțime a cetățenilor dorește un guvern dat de partidul național țărănesc, tocmai pentru a se încredința, dacă acest partid va putea îndrepta ceva din relele de

cari suferă azi țara așa de mult. Liberalii fac fel de fel de socoteli privitor la viitorul guvern. Ei încearcă toate căile numai pentru a opri venirea la cârmă a dlui Maniu. Deaceia liberalii vorbesc mereu, când de un guvern Averescu, când de un guvern Iorga, când de un guvern Averescu-Iorga.

Toate acestea sunt numai socoteli liberale, căci în situația de azi a țării nu se poate închipui să ia locul liberalilor alt partid decât cel național-țărănesc. Ori care alt partid ar veni la putere după liberali, ar trebui să facă alegeri tot așa de sălbatice ca cele făcute de liberali. Și dacă cineva, în starea de fierbere în care se află azi imensa mulțime a populației țării, ar mai cuteza să facă alegeri cu bâta, cu jandarmi, cu furt de voturi și cu judecatori necinstiți, credem că în cazul acesta s'ar deslănțui cu siguranță furtuna peste întreaga țară, căci în cele mai multe locuri cetățenii nu s'ar mai lăsa batjocoriți și furați de drepturile lor. Astăzi cea mai mare parte a cetățenilor cu drept de vot este așa de convinsă că numai un guvern Maniu mai poate scăpa țara din toate relele de cari e stăpânită de sus până jos, încât în cas de alegeri numai foarte puțină lume ar vota pe candidații altor partide.

Iar cei cari în această situație încearcă să înlăture și acum dela putere pe dl Maniu, aceia încearcă lucruri foarte primejdioase.

Și nu e bine să ne jucăm cu focul.

Ion Poiană.

Politica în țară.

Liberalii vestesc mereu în lumea mare, că niciodată n'au stat așa de bine în scaunul puterii, cum stau acum, după ce au trecut fără nici o primejdie peste adunarea dela Alba-Iulia. Liberușii mai infocați vestesc că nu vor pleca dela putere nici zece ani, căci doar, zic ei, în țara asta nu mai sunt oameni pricepuți ca liberalii și așa numai ei pot cârmui țara.

Cât de multă pricepere au liberalii la cârmuirea țării o știe foarte bine toată lumea. Toată lumea simte cât se

poate de dureros grozava pricepere a partidului liberal în cârmuirea treburilor țării. Cu atâta pricepere au cârmuit și cârmuesc ei țara, încât toată lumea e nemulțumită. Plugari, meșteșugari, comercianți, industriași, cărturari și slujbași, toți sărăcesc din zi ce merge tot mai tare, simt biciul usturător al politicii liberale, care a ajuns o adevărată primejdie pentru țară.

Că politica liberală a ajuns o primejdie pentru țara noastră, s'a spus în marea adunare dela Alba-Iulia, unde

s'a hotărât să se poarte până la capăt lupta împotriva vitrege cârmuiri liberale, pentruca țara să scape de asupritorii ei, de sărăcitorii ei, de batjocoritorii tuturor drepturilor sfinte ale cetățenilor, de cârmuitorii cari nu poartă grijă decât de binele partidului lor, iar păturile cu adevărat producătoare din țară sunt puse la cea mai grea încercare, fiind primejduite cu sărăcirea de săvârșită.

Lunia trecută s'a întrunit, la București, comitetul partidului național-țărănesc, spre a lua hotărâri de cea mai mare însemnătate cu privire la punerea în aplicare a programului și ducerea la îndeplinire a hotărârilor dela Alba-Iulia. Planul de luptă viitoare va fi gata în timpul cel mai scurt și se va face cunoscut. Planul de luptă va trebui dus la îndeplinire cu toată hotărârea, căci ducând-l la îndeplinire asigurăm un bun sfârșit luptei noastre purtate de atâția ani de zile.

Lupta și munca noastră nu a încetat cu adunarea dela Alba-Iulia. Lupta cea mai hotărâtoare abia acum începe și, — dacă vom fi oameni s'o purtăm cu cinste și omenie, — ea va duce la bun sfârșit.

Trebue să ajungem neam liber în țară liberă și popor mulțumit în stat puternic. La aceste bunuri nu putem ajunge decât prin muncă, prin frământare și luptă continuă.

Să dăm lupta înainte, a spus dl Vaida la Alba-Iulia, până ce voința poporului se va împlini. Să nu încetăm de-a stărui ca legea, omenia și dreptatea să stăpânească. Mântuirea țării numai astfel se poate asigura. Și numai atunci vom fi vrednici de jertfele martirilor trecutului, când din voința poporului, România va fi un stat al ordinii, întemeiat pe lege, omenie și dreptate.

Un oaspe mult iubit.

În zilele trecute țara noastră a fost cercetată de un mare și mult iubit prieten al poporului nostru, de abatele Metodiu Zavoral din Praga.

Abatele Zavoral este un călugăr catolic din Cehoslovacia. În frământările marelui războiu al lumii Abatele Zavoral a început să ne cunoască mai bine pe noi Români și de atunci sufletul lui mare și blând a început să se înfrățescă cu sufletul poporului nostru. Mulți dintre Români ardeleni, cari a luat parte la războiul mondial și cari au ajuns în spitalele din Praga, au avut prilejul să simtă și cunoască bunătatea deosebită a inimei și noblețea sufletului creștinesc al blândului călugăr dela mănăstirea Strahov din Cehoslovacia, unde Abatele Zavoral îngrijia cu multă grijă părintească și pe răniții români din armata austro-ungară.

La început Abatele Zavoral nu cunoștea limba românească, dar, iubindu-ne, s'a pus pe carte și în scurt

țã vremea învățat bine graiul nostru românesc, așa că s'a putut înțelege cu soldații români chiar în limba românească, aducând bieților răniți nu numai alinarea durerilor trupesti ci și cea mai curată și puternică mângâiere sufletească.

Venind acum în România, Părintele Abate Zavoral a cutrierat țara ca să învețe a ne cunoaște și mai bine la noi acasă și ca să lucreze, apoi, la întemeierea unei prietenii cât mai strânse între țara sa, Cehoslovacia, și între țara noastră. Pretutindeni acest mare și sincer prieten al poporului nostru a fost primit cu multă căldură și dragoste frățescă, cum se și cuvine să fie primiți aceia cari vin să ne viziteze cu gânduri curate.

100 ani dela înființarea liceului din Beiuș. La 1 Iunie a. c. se împlinesc 100 de ani dela înființarea liceului român unit din Beiuș, liceu care a fost înființat de Episcoul Samuil Vulcan, din Oradea, la 1 Iunie 1828. La 30 Maiu și 1 Iunie a. c. se va sărbători jubileul acestui liceu, care a făcut mult bine neamului românesc din acele părți ale țării.

Prigoana guvernului împotriva gazetelor și a gazetarilor.

Se știe și se simte că guvernul liberal, călcând în picioare legea, a pornit o adevărată prigoană împotriva gazetelor și a gazetarilor. Guvernul vrea, cu orice preț, să oprească pe gazetari să mai scrie la gazete lucruri cari nu sunt pe placul guvernului. Pentru a-și ajunge scopul, guvernul se folosește de cenzură, forfecând articole și știri întregi din gazete, iar pe unii gazetari i-a aruncat în închisoare, învinuindu-i că au scris lucruri neadevărate despre stările din țară.

Pentru a-și ridica cuvântul împotriva nelegiuirilor guvernului, membrii organizațiilor de presă din București au ținut o adunare în București, adunare în care s'a votat o moțiune, prin care se protestează cu hotărâre împotriva tuturor măsurilor ilegale luate și întreprinse de guvern pentru gătirea libertății presei (gazetăriei). Totodată s'a hotărât să se facă un apel călduros și opiniei publice în țară, ca și aceasta să sprijinească mișcarea gazetarilor împotriva guvernului asupritor și batjocoritor al libertății scrisului.

Toată lumea trebue să sprijinească mișcarea gazetarilor, căci doar libertatea presei este un bun și un drept mare, de care gazetarii nu se folosesc pentru ei și spre binele lor personal, ci pentru binele marelui public și în interesul țării, desvâluind înaintea ochilor cetățenilor toate acele fapte și lucruri cari vatamă binele cetățenilor și al țării.

† Titus Enacovici.

Vineri noaptea a încetat din viață, după scurte dar grele suferințe, în-ginerul Titus Enacovici, întemeietorul și directorul politic al marelui ziar bu-cureștean „Cuvântul“.

Prin moartea inginerului Titus Enacovici gazetăria românească pierde un gazetar îndemânat, un cunoscător adânc al problemelor economice și financiare, un luptător curajos contra politicianismului asupritor și lacom din țara românească, un om care a știut să jertfească o bună parte din averea sa pentru a întemeia o gazetă cu ade-vărat bună.

Titus Enacovici moare în vârstă de abia 48 de ani.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Pentru dl prefect.

Într'un număr trecut al foii noastre am atras atențiunea dlui prefect asupra halului de stricăciune în care se află cele două poduri de fier dela Reghin și Jernuțeni, pe marginile căroră abia mai sunt câteva scânduri, așa că trecătorii sunt amenințați să cadă în Mureș. Credeam că dl prefect va vedea halul în care se află aceste poduri măcar după cele scrise de noi, dar se vede că dl prefect, deși trece de multe ori peste aceste două poduri, nici până azi n'a băgat de seamă, — sau nu vrea să bage de seamă, — în ce hal de stricăciune sunt aceste poduri. Am spus atunci, că podurile se pot repara foarte ușor, cu prea puțină cheltuială, căci doar suntem în ținutul lemnului, statul are aici în apropiere fabrică și mare depozit de scânduri așa că numai cu puțină stăruință din partea dlui prefect și a celor chemați să îngrijească podurile, acestea ar putea fi aduse într'o stare mai bună, căci e o rușine să se lase podurile tot în starea în care de multă vreme se află.

Se vede, însă, că dl prefect mai de grabă are un „nas fin“ ca să descopere latrinele dosite (cum s'a întâmplat mai deunezi în Reghin), în loc de ochi buni cu cari să vadă stricăciunea podurilor de pe șoseaua națională.

Mai atragem odată atențiunea dlui prefect asupra stării de stricăciune în care se află cele două poduri mai sus pomenite și-l rugăm să ia grabnice măsuri pentru repararea temeinică a acestora.

Știri mărunte.

Perceptor omorât. În dimineața zilei de 24 Mai a. c. perceptorul Gheorghe Vodă, din comuna Band, a fost găsit mort pe un drum în apropierea orașului Tg.-Mureș, fiind omorât de cineva. Lângă el se zbătea în chinuri grozave Nagy Alexandru, care încă avea mai multe lovituri și tăieturi pe față.

Cu o zi-două înainte de-a fi omorât perceptorul Gheorghe Vodă a sosit la Tg.-Mureș, aducând cu el o sumă mai mare de bani adunați la Perceptoratul din Band. În Tg.-Mureș Vodă s'a întâlnit cu Dumitru Dâmbeanu, funcționar la Administrația financiară din Tg.-Mureș, și împreună cu acesta s'au dus într'o comună din apropierea orașului Tg.-Mureș, perceptorul Vodă ducând cu el toți banii aduși dela Band. După ce și-au isprăvit treburile, amândoi au intrat într'o crâșmă, unde stat câteva ciasuri. Dimineața la orele 4 au plecat spre Tg.-Mureș, întovărășindu-i și Nagy Alexandru, socrul

perceptorului Vodă. Pe drum au fost atacați de mai mulți indivizi, cari au omorât pe perceptorul Vodă, iar pe socrul său Nagy Alexandru l-au bătut și chinuit în chipul cel mai grozav. Toate acestea au fost mărturisite de Dumitru Dâmbeanu, care încă a fost acolo și care a scăpat numai cu niște lovituri mai ușoare. Dumitru Dâmbeanu a și fost ascultat de mai multe ori în cursul cercetărilor deschise pentru descoperirea ucigașilor. În cele din urmă poliția a dat de urma ucigașilor și în ziua de 30 Mai crt. a și arestat pe doi din ei, cari sunt niște flăcăi unguri dintr'un sat din apropierea orașului Tg.-Mureș. Cei doi ucigași au și fost aduși la Parchetul Tribunalului din Tg.-Mureș, unde au fost aruncați în închisoare.

Mare nenorocire s'a întâmplat, săptămâna trecută, în apropierea Clujului. Mai mulți studenți dela Academia de agricultură din Cluj au plecat în excursie cu un autobuz din Cluj. Pe dealul Cojocnei șoferul a constatat cu groază că frânele dela autobuz nu mai prind de loc și autobuzul merge la vale cu o iuteală foarte mare, fără să-l mai poată opri. La o cotitură de drum autobuzul s'a răsturnat într'un șanț, aco-perind sub el pe toți călătorii.

De subt rămășițele autobuzului au fost scoși mai mulți nenorociți de studenți cu trupul sfârticat. În starea cea mai gravă se afla studentul Hartig, căruia un fier i-a găurit stomacul. Tot în stare desperată au fost scoși de subt autobuz și studenții Constantin Ionescu și Mihail Oltean. Cu leziuni mai ușoare s'a ales profesorul Oțoiu, șoferul și vre-o șapte studenți.

În ziua următoare groazniciei nenorociri studentul Hartig a murit. Cei-laiși doi studenți răniți mai greu încă tot nu se știe dacă vor scăpa cu viața.

Moartea ministrului Traian Stârcea. Săptămâna trecută a încetat din viață colonelul Traian Stârcea, ministrul României la Budapesta.

Diplomația română pierde, prin moartea ministrului Traian Stârcea, un diplomat iscusit și un om de o deosebită nobleță sufletească.

† **Anastasia Târnavăeanu n. Lupu** a încetat din viață după un morb scurt dar greu, în ziua de 27 Maiu 1928, orele 1 1/2 în Poăceana în anul al 74-lea al vieții și al 56-lea al fericitei sale căsătorii.

Înmormântarea a avut loc în ziua de 29 Mai în comuna Hodac.

Dumnezeu s'o odihnească în pacer!

† **Cornelia Neamțu,** soția preotului Oct Neamțu din Toplița, a încetat din viață, după lungi și grele suferințe, în ziua de 27 Mai a. c.

Dumnezeu s'o odihnească în pacer!

Vorbe înțelepte.

Mai bine toată viața să trăiești cu un singur om liber și să rămâi și tu liber, decât cu mulți și pururea sclav!

De ce fugi tu, nu face altuia. De sclăvie tu fugi; deci nu face din nimenea sclavul tău! Iar dacă umbli numaidecât să ai un sclav, te vei trezi, pe nesimțite, și tu sclav. Căci nu pot sta laolaltă nici răul cu binele, nici sclăvia cu libertatea.

Precum omul sănătos nu vrea să fie servit de bolnav, nici să ducă boala între ai săi, tot așa omul liber nu vrea să fie servit de sclavi, nici să fie sclavul nimănui.

Aviz.

342

Subsemnatele instituțiuni de bancă, prin aceasta aducem la cunoștință On. clinele, că începând dela 1 Iulie 1928 nu vom plăti depunătorilor noi și vechi spre fructificare, fie cu libret, fie în cont curent un procent mai urcat decât 12% (douăsprezece la sută) brutto.

Reghin, la 25 Maiu 1928.

Cassa de Economie din Reghinul-Săsesc S. A.
Banca Industrială și Comercială din Reghinul-Săsesc,
„Mureșiana“ institut de credit și economii S. A.
Cassa de păstrare și Credit din Reghin și jur S. A.
Cooperativa Creștină de Credit din Reghin.
Cassa de Economie din Tg.-Mureș, sucursala Reghin S. A.
Banca de Scont din Tg.-Mureș, Sucursala Reghin S. A.

Nu aduna în casa ta toți boii, ci numai prieteni adevărați.

A te crede scăzut în ochii lumii fiindcă nu-ți lovești cu toată puterea dușmanul, este o părere neroadă. Căci dacă se cuvine dispreț celui ce nu poate răul, ce se cuvine oare celui ce nu poate face binele? —

„Societatea cizmarilor din Reghin“, una din cele mai vechi societăți de această natură din întreg Ardealul, implinește anul aceasta 200 ani de viață. În luna aceasta societatea aceasta își va serba jubileul de 200 ani dela înființarea ei. În numărul viitor al foii noastre vom reveni mai pe larg.

IMPORTANT!

pentru toți

cei ce au necesitate de tipărituri, lucrări de compactorie, cărți, broșuri, tabele, hârtie pentru scrisori, plicuri, invitații necrologe, bilanșuri, facturi, bilete de cununie, alișe, foi de reclame, etc. execută cu prejurile cât se poate de estine.

TIPOGRAFIA

„Librăriei nouă“, Reghin

No. Pers. Jur. 2725/5 1924. 336

Incheiere.

Tribunalul în baza cererii și anexelor înaintate sub No. de mai sus pentru recunoșterea și înscrierea în Registrul Pers. Juridice a Societății Clubul Vânătorilor de vânat de munte „Hubertus“ Reghin, prin aceasta ordonă înscrierea Societății în Registrul Pers. Juridice, conf. art. 2 din Lege și art. 98 din regulament.

Despre aceasta vă încunoștințeam pentru conformare. Tg.-Mureș, la 28 Noemv. 1924.
G. Zajzon m. p. Ștefan Leon m. p.
grefier. consilier.

No. 792—1928 port. 338

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 2020 1928 și No. G. 2777—1928 Jud. mixte Gheorgheni în favorul reclamantului Prima Casa de păstrare S. A. din Gheorgheni reprezentat prin avocat Dr. Ferdinand Vámos pentru încasarea creanței de 9500 Lei și acces., se fixează termen de licitație pe ziua 19 Iunie 1928 orele 11 a. m. la fața locului în comuna Gheorgheni la locuința urmăriților unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 1 car de carat, 1 car de economie, 1 cal alb în valoare de 5500 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de incasat, face 9500 Lei capital, dobânzile cu 12% socotite din ziua 17 Martie 1928 iar speșele până acum stabilite de 2560 Lei. 50 b.
Gheorgheni, la 17 Maiu 1928.

V. Lörincz, port. deleg.

No. Pers. Jur. I. 2642-3—1924. 337

Incheiere.

Tribunalul în baza cererii și anexelor înaintate sub No. de mai sus pentru recunoșterea și înscrierea în Registrul Pers. Jurid. a societății „Casina Reghinul-săsesc“ prin aceasta ordonă înscrierea societății în Registrul Pers. Jur. conform art. 2 din Lege și art. 98 din Regulament.

Despre aceasta Vă încunoștințeam pentru conformare.
Tg.Mureș, 25 Noemvrie 1924.
Grefier: (ss) G Zajzon.

Consilier (ss) Ștefan Leon
pentru conf. G. Zajzon, prin oficial.

No. 791—1928 port. 339

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 926—1928 și în baza deciziei No. G. 1730—1928 Jud. mixte Gheorgheni în favorul reclamantului Prima Casa de Păstrare S. A. din Gheorgheni reprezentat prin avocat Dr. Ferdinand Vámos pentru încasarea creanței de 6000 Lei și acces., se fixează termen de licitație în ziua 19 Iunie 1928 orele 10 a. m. la fața locului în comuna Gheorgheni la locuința urmăriților unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 1 vacă, 1 car de economie în valoare de 6000 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de incasat, face 6000 L. capital, dobânzile cu 12% socotite din ziua 9 Noemvrie 1927, iar speșele până acum stabilite de 2590 Lei 50 bani.

Gheorgheni, la 17 Maiu 1928.

V. Lörincz, port. deleg.

No. 556—1928. 326

Publicațiune.

În baza Deliberărei No. 35/1928, a Consiliului comunei Apalină se scoate la licitație publică construcția în roșu al școlii primare de Stat din Apalină.

Licitație se va ținea în ziua de 30 Iunie 1928 oarele 10 în biroul notarial din loc.

Proiectul și condițiunile de licitație se pot vedea la biroul notarial între oarele oficioase.

Valoarea lucrărilor de pe deviz este de 600.000 Lei, garanță din suma devizului de 5%.

Oferte să primesc numai în ansamblul lucrărilor de executare conform condițiunilor de licitație ci și în parte.
Apalină, la 16 Maiu 1928.

Notar: Ștuteu Nicolae.

Primar: Molnar Ioan.

No. 690—1928 port. 341

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 1651-2/927 și No. G. 7101—1927 a judecătoriei mixte din Gheorgheni în favorul reclamantului Grossmann Carol reprezentat prin adv. Dr. Fejér Mihály pentru încasarea creanței de 2850 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua 18 Iunie 1928 orele 12 a. m. la fața locului în comuna Gheorgheni la locuința urmăriților unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 1 dulap de haine, 1 rama de oglindă de toalet, 3 măsuțe pentru flori, 1 dulap de haine, 1 măsuța, 4 scaune, 1 masa de bucătărie, 1 spălători în valoare de 4000 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de incasat, face 2850 Lei capital, —0% taxa cambială dobânzile cu 10% socotind din 24 Febr. 1927 iar speșele până acum stabilite de 1143 Lei 50 bani.
Gheorgheni, la 3 Iunie 1928.

V. Lörincz, port. deleg.

No. 753—1928 port. 340

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 4581 — 1926 și în baza deciziei No. G. 8721—1927 Judecătoriei mixte Gheorgheni în favorul reclamantului Gal Petru alui Alexandru repr. prin avocat Dr. Ferdinand Vámos pentru încasarea creanței de Lei 1000 și acces., se fixează termen de licitație pe ziua 16 Iunie 1928 orele 12 a. m. la fața locului în comuna Suseni la locuința urmăriților unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 2 boi în valoare de Lei 6000. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de incasat, face 1000 Lei capital, dobânzile cu 10% socotite din ziua 1 Iunie 1925, iar speșele până acum staverite de 874 Lei.

Gheorgheni, la 9 Maiu 1928.

V. Lörincz, port. delegat.